

BUCOVINENII DESPRE DÂNȘII ȘI VECINII LOR ÎN CÂNTECELE POPULARE UCRAINENE

Nadiya Babycz, Cernăuți

Bucovina este un ținut încântător, în care natura și oamenii au format din vechi timpuri, o armonie aparte, ce s-a materializat în ouăle încondeiate, cusături, în portul multicolor și dansurile mândre, sculpturile în lemn, țesături și, evident, în melodii frumoase. Acest fenomen a fost specific tuturor locuitorilor provinciei.

De-a lungul secolelor aici locuiesc diferite popoare: ucraineni și români, evrei și germani, polonezi și ruși. Toți și-au păstrat cu sfîntenie limba și cultura, obiceiurile și pedagogia populară în condițiile dominației austro-ungare, românești sau sovietice. Fără a recepta, fără a permite penetrarea în sufletelor lor a politicii oficiale a statului stăpânitor, oamenii își trăiau o viață spirituală originală, în care „cântecul pōpŭlar, cultivat în timpul muncii grele de zi cu zi și a luptei pentru existență, era poate singura lor alinare și povață” [7, p. 8].

Folclorul ucrainean din Bucovina a fost cules de Iurii Fedkovici (membru al Societății geografice rusești; în anii '80 ai secolului al XIX-lea el a elaborat programul de cercetare etnografică a zonei huțule), Isidor Vorobchevici, Gr. Kupcianko, E. Yaroșanska (urmând îndemnul lui Iurii Fedkovici, ea a început să înregistreze folclorul ucrainean; pentru manuscrisul unei culegeri de cântece populare a obținut premiul și medalia de argint a Societății geografice rusești din Petersburg), O. Makovei, O. Kobăleanska ș. a. Una dintre primele publicații de cântece bucovinene, menționează O. Romanet, au fost *Буковинські пісні з голосами* (Cântece bucovinene pe voci), de Iurii Fedkovici, tipărite în revista Ivoveană «Нива» (95 de cântece, de-a lungul anilor 1864-1865) [6, p. 20], și cântecele din al său *Співаник* (Carte de cântece), editat la Viena, în anul 1869. Mai amplu au fost reprezentate cântecele bucovinene în *Сборник песен буковинского народа* (Culegere de cântece ale poporului bucovinean), apărut în *Записки юго-западного отделения Императорского русского географического общества* (Memoriile secției de sud-vest a Societății imperiale geografice rusești), vol. II, Kiev, 1875, alcătuit de A. Lonacevski după înregistrările lui Gr. Kupcianko. Un mănunchi de cântece din Bucovina a fost inclus în culegerea lui Iacov Holovațkii, *Народные песни Галицкой и Угорской Руси* (Cântecele populare ale Rusiei Galițiene și Ungurești/, publicată la Moscova, în anul 1878. În ceea ce privește edițiile contemporane, ele au fost cuprinse în bibliografia comunicării noastre.

Creația de cântece populare din Bucovina are numeroase trăsături originale, însă ea se remarcă printr-o diversitate stilistică “care este rezultatul firesc al deosebirilor de amplasare geografică și de condiții economice ale dezvoltării unor regiuni aparte ale ținutului” [7 p. 13]. În partea de vest – huțulă – predomină colomăicele (“huțulce”, “strigături” și hora românească); în nord-estul Bucovinei poate fi observată o înrudire însemnată cu creația Podoliei – aici se interpretează lungi cântece pe mai multe voci, ale căror variante sunt cunoscute și în regiunile centrale ale Ucrainei; partea de sud a raioanelor Hliboca și Nouasulița este locuită preponderent de moldoveni și români și, din această cauză, cântecele ucrainene poartă, aici, amprenta melosului acestor popoare.

După cum menționează cercetătorii, influența folclorului moldovenesc și românesc se remarcă în cântecele *Ой слаба я, слаба* (Of, bolnavă-s eu, bolnavă), *Ой сараку Унгуриян* (Of, săracul Ungurean), *Ой маю я три жури* (Of, trei mahniri mă apasă), *Чорні очі та й кучері* (Ochi și bucle negre), *По тім боці Дунаю* (Pe cea parte a Dunării). Unele cântece au o pronunțată înrudire cu melosul popular polonez *Глибока кириця* (Fântâna adâncă), cu cel ceh și slovac *Мала баба три сини*

(Avea baba trei feciori), rusc *Чоловіче, чоловіче, яку маю грижу* (Bărbate, bărbate, grijă mare am) și *Мала мати сина* (Avea mama un fecior), al slavilor de sud *Ой дбай, мамко, дбай* (Ai grijă, mamă, ai grijă) și *У неділю раненько* (Duminică dis-de-dimineață) [vezi 7, p. 14].

În ceea ce privește studierea contactelor folclorice general-ucrainene, trebuie să menționăm măcar câteva lucrări: V. A. Iuzvenko, *Українська народна поетична творчість у польській фольклористиці XIX ст.*, Kiev, 1961, 132 p. (Creația populară poetică ucraineană în folcloristica poloneză din secolul al XIX-lea); R. F. Kârciv, *Український фольклор у польській літературі /період романтизму/*, Kiev, 1971, 275 p. (Folclorul ucrainean în literatura poloneză /perioada romantismului/); Gr. C. Bostan, *Типологическое соотношение и взаимосвязи молдавского, русского и украинского фольклора*, Chișinău, 1985, 145 p. (Relația și legăturile tipologice reciproce ale folclorului moldovenesc, rus și ucrainean).

Cântecele Bucovinei sunt reflectarea istoriei sale complexe în spațiul cuprins între Nistru, Prut, Siret și Ceremuș, cât și pe plan general-european. Astfel, în ele aflăm și numele popoarelor care locuiesc în Bucovina: valahi (români, moldoveni), evrei, leși (polonezi), moscali (ruși); ale acelor care, din diverse motive au fost aici: armeni, sârbi; precum și denumirile orașelor și țărilor europene în care soarta l-a mănât pe rutean-ucrainean, mai ales în calitate de recrut al armatei austriece (imperiale): Verona, Roma, Strassbourg, Varșovia, Suceava, Moscova, Turcia, Valahia (Moldova), Armenia. De pildă:

Ой мала я три братчики,
Один пішов в Московщину,
Другий пішов в Туреччину,
Третій пішов в Вірменію.
Ой у лісі на риночку [4, p. 48]
Of, avut-am trei frațiori,
Unul a plecat în Moscova,
Altul a plecat în Turcia,
Al treilea a plecat în Armenia
(Of, în pădure, în piață).

În varianta *A в Хотині на риночку* (Iar în Hotin, în piață) a aceleiași cântec, al treilea frate a plecat în Valahia [3, p. 224]. Deosebit de des este amintită Canada, mai ales în forma alintătoare Canadocika (Canadioara, Canaduța), însă preponderent cu sarcasm. Compară:

Ой Канадо, Канадочко,
Яка ти зрадлива -
Не одного чоловіка
З жінок розлучила [4, p. 257].
Of, Canada, Canaduța,
Cât ești de infidelă -
Nu pe un singur bărbat
De soție l-ai depărtat.
Якби я ту доріженьку до Канади знала,
Я би своєму миленькому гостинця послала [4, p. 228].
Acea cărăruie spre Canada de-aș cunoaște-o
Dragului meu un cadou i-aș trimite.

Nici într-un cântec nu găsim evocată speranța într-o soartă mai bună în Canada sau bogățiile sale, ci doar influența ei distructivă asupra relațiilor de familie (matrimoniale).

Pentru bucovineni, un fel de “canadă” a fost, probabil, orașul românesc Brăila spre care se îndreptau cu speranța începerii unei vieți noi, dar:

Сижу я в Браїлі,
нема ще ні хати,
чого я приїхав сюда.
Роботи багато, здоров'я багато,
А дни вже пливут як вода (fondul lui A. Iakivciuk).
Stau în Brăila,
Încă n-am casă,
De ce am venit eu aici.
Muncă e multă, sănătate e multă,
Iar zilele deja ca apa curg.

Cu simpatie este cântată Moldova vecină, condițiile naturale favorabile și oamenii ei minunați. Nu întâmplător bucovinenii plecau încolo după câștig, hoinăreau sau se refugiau sub amenințarea pedepsei:

Як не озму, пане брате, в сусіда дівчину,
Запалю му сіно, хату, піду в Волощину [4, p. 163].
Dacă n-am să iau, domnule frate, de la vecin fata,
Am să-i ard fânul, casa și voi pleca în Moldova.

Мандруй, мандруй, дівчиночко,
В Молдавію з нами.
В Молдавії добрі люди
Та й поле рівненьке,
Мандруй, мандруй, дівчиночко,
Личко рум'яненьке.
За горами-долинами [4, p. 262].
Vino, vino, fătucó,
Cu noi în Moldova.
În Moldova sunt oameni buni
Și câmpul e neted,
Vino, vino, fătucó,
Cu obrăjori rumeniori.

Acest cântec te conduce la comparația cu cântecul despre Bucovina *Ой не має краю в світі* (Of, nu mai este un ținut pe lume) care descrie și frumusețea pământului natal, și hărnicia locuitorilor lui și dorul lor atunci când se află în străinătate.

Ой не має краю в світі,
Як на Буковині, -
Там садочок зелененький
При кожній хатині
.....
Що в зеленій Буковині
Соловій співає
.....
Буковино, Буковино,
Мій солодкий краю, -

Заболить мене серденько,
Як тебе згадаю [4, p. 152].

Of, nu mai este un ținut pe lume
Ca în Bucovina –
Acolo-i livadă verde
Pe lângă fiecare casă
(...) Că în Bucovina verde
Privighetoarea cântă
(...) Bucovină, Bucovină,
Dulce-al meu ținut –
Mă doare inimioara
Când mi-amintesc de tine.

Menționăm faptul că manifestarea supremă a dragostei și admirației față de om – tată, mamă, iubit, copil – în vorbirea bucovinenilor este adjectivul *солоденький* (dulce). În acest text el a fost folosit în cazul personificării.

În multe cântece este transpusă disperarea și necazul din cauza separării pământurilor bucovinene la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX:

Буковино ти зелена,
На три часті розділена [2, p. 153].
Verde Bucovină,
În trei părți împărțită.

În general, dorul bucovineanului după ținutul natal este cântat pe larg în cântecele de familie, de dragoste sau istorice ("peregrinările" bucovinenilor în căutarea unui destin mai bun au fost descrise încă de cunoscutul istoric Raimund Kaindl). Este interesant faptul că acest sentiment al dorului este comparat preponderent cu natura vie. De pildă:

Ой як тії конопельці
У болоті гнити,
Та й так мені на чужині
Із нелюбом жити.
Ой піду я в лісок трісок [4, p. 116]
Of, așa cum cânepioara
Putrezește-n mlaștină,
Așa și eu în străinătate
Cu omul neiubit voi trăi.

În două variante ale aceluiași cântec *Чорна рілля ізорана* (Ogor negru, arătură) și *Ой Сербине-сербиночку* (Of, Serbâne, serbișor) este redat chipul unui tânăr perfid Serbân (Serban) care convinge fata îndrăgostită de el să-i ia zilele fratelui ei. După ce aceasta a înfăptuit crima, Serbân nu-și ține promisiunea de a se căsători cu fata, fiindcă ea poate să-l ucidă și pe el. Verosimil, acest lucru este o fixare prin cântec a unui anumit fapt din viață. Dar oare de ce Serbân/Sârbul este pomenit în Bucovina? Probabil acest fapt este legat de manevrele militare austro-ungare, care nu un singur ostaș au acoperit cu țărână rece.

Posibil, din aceeași cauză au apărut și ungurii în cântecul popular ucrainean din Bucovina. Interesant de remarcat este faptul că unguroaica este privită ca etalonul feminității (într-o colindă, gazdele sunt colindate: "У нього воля, як у короля, У него паня - угорська краля, У него діти,

як райські цвіті” /Voința lui e precum cea a regelui, Doamna lui e precum frumoasa unguroaică, Copiii lui sunt precum florile raiului/ [4, p. 29-30]).

Într-o formă netradițională, în cântecele de familie bucovineană, este prezentat chipul turcului: el nu o ia cu forța pe bucovineană ci o cumpără în bazar sau de la propriul ei frate “cu bani nenumărați, cu pământuri nemăsurate” sau “pentru cai negri ca pana corbului, pentru șei de aur”. Compară:

Ходить турок по риночку,
Гей, як море, бре,
Та й торгує гуцулочку,
Серце моє [2, p. 106].
Umblă turcul prin bazar,
Hei, ca o mare, bre,
Și o târguiește pe huțulcă,
Inima mea.

În înregistrările E. Iaroșânsika, turcul poartă după el o armeancă, pe care a cumpărat-o cu 100 de galbeni [3, p. 224].

Evident, în cântecele bucovinene este proslăvită și vitejia în luptele cu turcii și tătarii:

А синочок мамки та й не послухав,
Коником грає, турків рубає [4, p. 39].
Iar fiul de mamă n-a ascultat,
Calul călărește, pe turci îi căsăpește.

În pofida tuturor vicisitudinilor politice și istorico-sociale, ucrainenii bucovineni n-au purtat ură și răutate față de nici unul dintre popoarele vecine care, uneori, beneficiind de statutul de stăpânitor, i-au pus pe ucrainenii în fața unor încercări politice și culturale.

Nici polonezii din Bucovina n-au aparținut națiunii privilegiate, cu toate că, în anumite perioade, comunitatea poloneză a fost destul de numeroasă și activă. În general, ucrainenii s-au atârnat binevoitor față de dâșii și acest fapt s-a reflectat în cântecele populare. De pildă:

Через пень та через колодку,
Яку маю жінку солодку,
Якбим була ще май солодша,
Якбим була ще май молодша.
Біда мене спокусила:
Пішла полька за русина,
Якбим була пішла я за поляка,
То була би ще й тепер однака.
Бо той поляк рано встає,
Жінці каву до ліжка подає.
На, пий, мила, пий, чорнобрива,
Бо ти в мене сего заробила.

(Înregistrate de A.F. Iakivciuk în anul 1972 în satul Burdei raionul Chițmani)

Peste ciot, peste butuc,
Ce soție dulce am,
De ar fi și mai dulce,
De ar fi și mai tinerică.
Beleaua m-a tentat:

A mers polonca după rutean
 De-aș fi mers după poleac
 Aș fi fost și acum aceeași.
 Fiindcă polonezul se trezește devreme,
 Îi aduce soției cafeaua în pat.
 Poftim, bea, dragă, bea, frumoaso,
 Deoarece tu ai meritat-o.

În câteva cântece bucovinene rutene (ucrainene) se cântă despre Iasi: *Гуляй, Ясю, гуляй* (Distrează-te, Iasi, distrează-te) și Kasia: *Ой служила Кася в пана* (Of, slujit-a Kasia la boier). După cum este cunoscut din cântecele populare ale polonezilor bucovineni, înregistrate de neobositul folclorist Avksentii Iakivciuk (culegerea cu 115 cântece – texte și note – este gata pentru tipar), în folclorul polonez toate glumele și poveștile de dragoste sunt legate de Iasi (Iasiuncik, Ianek) și Kasia (Kasiunea, Kasiulenika) și doar într-un singur cântec se întâlnesc simultan numele Marâsika, Marusika, Hanka. În ceea ce privește toponimele bucovinene, în cântecele poloneze acestea lipsesc (cu excepția Siretului) – polonezii au păstrat dragostea lor față de baștină în denumirile Visla, Varșovia, Cracovia.

În lexicul folclorului ucrainean polonezii au introdus cuvintele **панна** (doamnă), chiar **товаришко-панно** (doamnă-tovarăș), **пан** (domn), **пане-брате** (domni-frați, prieteni), conjuncția **альбо** /ucr. **або**/ (sau), adjectivul **гречний** /гречна дівчина, гречна пані, гречна газдиня/ (amabil - fată amabilă, doamnă amabilă, gazdă amabilă). Chiar lexemul **кошуля** (cămașă) - în loc de ucraineanul **сорочечка** - îl găsim de două ori în cântece alături de lexemele dialectale bucovinene:

Ти, жовняре, як меш воювати,
 Хто ти буде кошулечку прати.

.....

Там знайду я прачку над водою,
 Що випере кошулечку мою.

Як зацвила черемшина зрісно [4, p. 240]

Tu, ostașe, când vei pleca în luptă,

Cine-ți va spăla cămașa.

(...) Acolo voi găsi o spălătoreasă

Care-mi va spăla cămașa (Cum a-nflorit mălinul-nalt).

Alt fenomen interesant de contaminare a lexemelor ucrainene și poloneze l-am observat în sublinierea apropierei bisericii ortodoxe și celei catolice:

Врадуються мнов церкви і костьоли,
 Церкви і костьоли, книги в престолах.

Пане господарю, уставай, не спи [4, p. 44]

Se bucură de mine bisericile și kostioalele,

Bisericile și kostioalele, cărțile pe tronuri

(Domnule gospodăru, scoală, nu dormi).

Și mai mult, editorii sau poate chiar autorii variantei acestui cântec au unit cele două lexeme (în semn de respect față de ambele biserici ale Domnului) într-o singură noțiune, scriindu-le ca apozitie:

Радуються мнов церкви-костьоли,
 Церкви-костьоли, книги й престоли.

Пане господарю, чи спиш, чи чуєш [4, p. 45]

Se bucură de mine bisericile-kostioale,
Bisericile-kostioale, cărțile și tronurile
(Domnule gospodar, oare dormi, oare auzi).

Tânărul valah, “cu păr ondulat, bun la suflet”, era iubit de fetele și nevestele ucrainene; pentru acesta era înșelat bărbatul bătrân, “chior și strâmb”:

До волошина йшла
Без човенця, без весла [4, p. 100].
La valah mergeam
Fără barcă, fără vâsle.

Iar în cazul dubiilor și nehotărârii în ceea ce privește alegerea consoartei, ucraineanul putea pleca tocmai până la Suceava, pentru că “Acolo mă va povățui protopopul valah...”, fiindcă “eu trebuie să o iau pe cea pe care o iubesc” [4, p. 101], iar aceasta era preoteasa.

Rutencele bucovinene încredințau țigăncii române să le ghicească soarta, rugându-o: “Fă-mi așa cazacului ca să umble după mine” /Циганочка та волощечка шатер будувала/ (Țiganca și româncă cortul ridicau) [4, p. 10].

Oamenii simple au trăit și trăiesc în continuare în prietenie: ucrainenii interpretau variante ale cântecelor românești, românii variante ale cântecelor ucrainene, chiar și în limba vecinului cântau, uneori glumeau:

Куконіца, думята,
Зарізали когута,
А когут ся скукурічив
Та й панунцю покалічив.
(Cf. acest exemplu al lui I. Vorobchevici în lucrarea lui ‘
Romanet) [6, p. 322].
Cuconiță, dumneata,
Cocoșul tăiai,
Iar cocoșul s-a cucurighat
Și-a rănit-o pe domniță.

Această amestecătură lingvistică, calamburul erau binevoitoare. Uneori, bucovinenii cântau, mai ales la nunți, cântecele vecinilor fără a înțelege limba respectivă, cu toate că în Bucovina bilingvismul era un fenomen răspândit [6, p. 319]. Dar cât de mult iubeau fetele trandafirul! Și-l împleteau în cosițe, îl admirau:

Ой на горі трандафір,
На долині чічка.
Любив мене попів син,
Хоть я невеличка [4, p. 117].
Of, pe munte-i trandafir,
Iar în vale-i o mândruță.
M-a iubit fiul popei
Măcar că sunt micuță.

Subliniem faptul că în culegerile publicate sunt cuprinse puține cântece glumețe și nu există, din considerente etice, așa-numitele cântece necuviincioase. În acestea pot fi găsite expresii nu prea plăcute ale ucrainenilor și polonezilor, unii față de alții. De pildă, într-un cântec se glumește pe seama polonezului:

Краков'янчик бідний

Не женився нігди,
 А теперки мусить,
 Бо й'го кашель дусить (fondul lui A. Iakivciuk).
 Cracovianul sărăntoc
 Nicăieri nu s-a însurat.
 Iar acum e obligat
 Fiindcă tusea îl doboară.

Iar în cântecul *Гой їду я понад луг* (Hei, eu merg pe lângă luncă) nu mai este loc de glumă: ruteanul, care ara pământul și care n-a fost salutat de panul polonez, l-a bătut atât de tare încât leahul, apoi, și găștelor le zicea "Doamne ajută!" [4, p. 141].

Cântece care menționează pe vecinii cei mai numeroși, pe valahi (români), sunt destul de puține în culegerile analizate. Această etnie este menționată în cântecul vesel *Косить волох, косить, а волошка їсти носить* (Cosește românul, cosește, Iar românca-i duce mâncare.), cât și în cântecul *Не дивуйся, красне світе* (Nu te mira, lume dragă), în care tânărul recrut amintește aproape că de vergelele șevcenkiene din armata țaristă:

Тут ня взяли до війська,
 Аж тепер я загину.
 Катували нас по-звірськи -
 Штири били в один рух.
 Один числив по-румунськи,
 Аж заперло в мене дух [4, p. 103].
 Acum m-au luat la armată,
 Tocmai acum voi muri.
 Ne-au torturat cu sălbăticie –
 Vergelele loveau la un semn.
 Unul număra românește
 Încât mi s-a oprit suflarea.

Drept model al raporturilor ucraineano-române, poate fi prezentat poemul *Волошин* (Românul) de Iuri Fedkovici. Autorul vorbește despre dragostea lui Manole, un român sărac, și Katrusia, fiica unui bogătaş. Manole moare din cauza tatălui fetei care a măritat-o pe Katrusia după un bogat fiu de popă. Îndrăgostiții învățaseră limba celuilalt, fiecare iubindu-și și numindu-și frumoasă propria limbă, dar limba iubitului o respectau cu sinceritate.

În ceea ce-i privește pe ruși (moscali), ei sunt amintiți destul de rar, preponderent în legătură cu evenimentele militare:

...Як москалі добували
 До самого Львова (fondul lui A. Iakivciuk).
 Cum moscalii au ajuns
 Chiar până la Lvov.

Битим шляхом москалі їдуть
 З-під милого коня ведуть (fondul lui A. Iakivciuk).
 Pe o cale bătută moscalii merg
 Și calul iubitului îl duc.

У неділю дуже рано
 Ще хожу невмита,

А в Вашківцях доріженька
 Москалями вкрита (fondul lui A. Iakivciuk).
 Duminică în zori
 Umblu încă nespălată,
 Iar drumul din Vașcăuți
 E acoperit de moscali.

De la aceștia bucovinenii nu se așteptau la bine, iar nevestele tinere doreau să se ascundă cât mai departe:

Їдуть, їдуть росіяни,
 Ще й тягнуть гармати,
 Треба мені молоденькій
 Десь ся здикувати (fondul lui A. Iakivciuk).
 Vin, vin rușii
 Chiar și tunuri cară,
 Iar eu, tinerică
 Trebuie să mă ascund undeva.

Nunțile și luarea cătanelor, evenimentele fericite și nenorocirile erau comune pentru vecini și cu aceste ocazii fiecare cânta propriul cântec, iar toți împreună interpretau melodiile cele mai îndrăgite: ucrainene, poloneze sau românești. Din această cauză, în folclorul popoarelor din Bucovina se întâlnesc numeroase motive și subiecte identice. Spre regret, în ultimii circa 60 de ani, tot mai puțini oameni mai pot cânta cântecele vecinului și chiar propriile lor cântece din bătrâni...

Totuși, aceste cântece s-au păstrat nu numai în culegerile tipărite ci și în memoria celor vârstnici. Și ele vor fi, sperăm, preluate de cei tineri, care întorc inima și privirea spre limba lor maternă. Va reînvia oare memoria genetică?

(traducerea: ȘTEFAN PURICI)

BIBLIOGRAFIE

1. *Буковина в піснях* / Заг. ред. А. Р. Волкова, Чернівці: Облвидав, 1957, 271 с.
2. *Буковинські народні пісні* / Упорядкування Л. Ященка, Київ: АН України, 1963, 678 с.
3. *Народні пісні з-над Дністра у записах Є. Ярошинської*, Київ: Музикальна Україна, 1972, 223 с.
4. *Народні пісні Буковини у записах Юрія Федьковича* / Упорядк. і прим. О. І. Дей, О. С. Романець, Київ: Музикальна Україна, 1968, 222 с.
5. *Пісні Буковини: Пісенник* / Записи і впорядкування А. Ф. Яківчука, Київ: Музикальна Україна, 1990, 479 с.
6. Романец А. С., *Молдавско-украинские связи в народно-песенном творчестве // Фольклорное наследие народов СССР и современность*, Кишинев: Штиинца, 1984, с. 318-324.

REZIUME

Bukowina - cudowny zakątek Europy, gdzie przyroda i ludzi oddawna tworzyły osobliwą harmonię. Było to harmonia i w pobycie różnych narodów, zdawna zamieszkałych tem kraj, i to

odnalezło odbitek w pieśniach ludowych, które na weselu sąsiada były śpiewane w języku sąsiada. Nieliczne nazwy i oceny indywidualnego lub narodowego charakteru i t. in. odbijają stosunki w żartobliwym, grającym albo smytnym, rozpaczliwym tonie, ale w żadnym wypadku - nie obojętnie. Sympatii oddano „wołoszynu kuczeriawemu” i „uhorskiej królowi”. Nie tylko w opublikowanych zbiorach folklorystycznych, ale i w pamięci starszych ludzi te pieśni zostały zachowane i większość z nich ma warianty w rumuńskim albo polskim języku.